

**Тартачник Ніна Григорівна,
аспірант кафедри економіки
підприємства ННІ ЕОМС,
Університету ДФС України**

НЕОБХІДНІСТЬ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ПІДАКЦИЗНИХ ТОВАРІВ

Процес регулювання ринку підакцизних товарів є особливо важливим за сучасних змін, що відбуваються в економічній системі держави, особливо, враховуючи недостатність саморегулювання будь-якого ринку.

Держава має можливість використовувати численні інструменти впливу на ринок, зокрема на ринок підакцизних товарів: нормативно-правові, організаційні, економічні, адміністративні методи.

Одним з найпоширеніших адміністративних методів державного регулювання ринку підакцизних товарів є застосування акцизного податку та встановлення його ставок. Особливість акцизних податків в тому, що їх сплата перекладається на кінцевого споживача товарів, які оподатковуються акцизами. Тобто, споживачі компенсують продавцям витрати на сплату акцизних податків.

Таким чином, акцизи дозволяють врегулювати та збалансувати податкові взаємовідносини між державою та суспільством. Необхідність регулювання ринку підакцизних товарів полягає в наступному:

- збільшення дохідної частини бюджету;
- можливість перерозподілу податкових потоків між бюджетами різних рівнів;
- зменшення споживання населенням шкідливих для здоров'я товарів за рахунок підвищення їх вартості;

1. Сфера виробництва, обігу та споживання підакцизних товарів є тим потужним джерелом формування додаткових вливань в дохідну частину бюджету держави, що забезпечить, певною мірою, можливість здійснення реформ в державі, адже на сьогоднішній день за рахунок акцизного податку формується більше 10% доходів бюджету навіть в умовах тінізації економіки. Крім того, легкість перекладення акцизів на кінцевого споживача робить їх незалежними від кінцевих доходів виробників і продавців, забезпечуючи стабільні надходження до бюджету.[8, с.198]

2. Особливо актуальним у період децентралізації є можливість перерозподілу сум надходжень від акцизного податку, так, громади отримали

можливість мати додатковий та стабільний ресурс наповнення місцевих бюджетів. Використання мотиваційних заходів через перерозподіл надходжень від акцизного оподаткування між бюджетами різних рівнів та інше дозволить забезпечити сприятливі умови для розвитку ринку підакцизних товарів, а, отже, і до зростання бюджетних надходжень від акцизного оподаткування.

3. Загалом, збільшення податкового навантаження на домогосподарства оцінюється критично, проте у випадку з алкогольними та тютюновими виробами йдеться про споживання шкідливих для здоров'я людей товарів. За таких умов збільшення податкового навантаження з підакцизних товарів на витрати домогосподарств не може слугувати стримуючим фактором у посиленні фіскальності оподаткування цих груп товарів. Підтвердженням цього є той факт, що збільшення податкових ставок на тютюнові вироби на 10% забезпечує скорочення споживання тютюну на 4% у країнах із високим рівнем доходів і приблизно на 8% – у країнах із низьким і середнім рівнями доходів, водночас податкові надходження від тютюну збільшуються майже на 7% [5, с.147].

Про важливість акцизного оподаткування свідчить і той факт, що у деяких країнах (наприклад, Швейцарії) норми, які його регулюють, закріплені на рівні конституцій. Незважаючи на специфічні особливості економіки і національні традиції, у системі оподаткування європейських країн можна виділити спільні риси побудови податкової системи. Податкове зобов'язання, як правило, розраховується на основі ваги, об'єму, міцності або кількості підакцизних товарів, у деяких випадках у комплексі з їх вартістю; податкове зобов'язання з акцизного податку не підлягає оплаті, поки товар не надійде у вільний обіг. [2, с.72]

За умови здійснення ефективної політики держави щодо регулювання ринку підакцизних товарів з використанням інструментів впливу на окремі галузі з виробництва підакцизних товарів, держава отримує можливість впливу на розвиток виробництва і сфери послуг, а також здійснювати рівномірний розподіл податкового навантаження на різні соціальні верстви населення в Україні.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>;
2. Трансформація акцизної політики в Україні: монографія / [Коротун В.І., Брехов С.С., Новицька Н.В. та ін.]; за заг. ред. В.І. Коротуна. – Ірпінь : Видавництво Національного університету ДПС України, 2015. – 404 с.;

3. Державне регулювання спеціальних монополій в Україні: монографія / [Бодров В.Г., Крушельницька Т.П., Манойленко О.В., Мартиненко В.Ф.]; за заг. ред. В.Г. Бодрова. – Х.: Вид-во «Константа», 2005. – 320 с.;
4. Островецький В.І. Акцизне регулювання виробництва і обігу тютюну та тютюнових виробів в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.science-community.org/ru/node/178185>
5. Волкова О.Г. Деякі аспекти акцизного оподаткування в Україні / О.Г. Волкова // Причорноморські економічні – 2016. № 5. – С. 146-150;
6. Лондар С.Л. Акцизний податок як фінансовий регулятор поширення тютюнопаління в Україні/ С.Л. Лондар, Л.В. Козарезенко // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – № 8. – С. 311–324;
7. Кощук Т.В. Адаптація податкового законодавства України стосовно справляння акцизного податку до директив ЄС / Т.В. Кощук // Наукові праці НДФІ. – 2015. – № 3 (72). – С. 52–66
8. Світовий досвід акцизного оподаткування та його імплементація в Україні в контексті детінізації економіки / О. Олійничук // Актуальні проблеми правознавства – 2017. – № 3 (11). – С. 197-200.

*Смокова Олена Олександрівна, студентка,
Науковий керівник:
Сторожук Олександр Володимирович,
к.е.н., доцент кафедри митної справи ННІ
ЕОМС Університету ДФС України*

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день стан економіки України потребує кардинальних змін у сфері регулювання зовнішньоекономічних зв'язків країни, а також реформування процесу адміністрування митних платежів, адже надходження митних платежів у структурі податкових надходжень Державного бюджету України становлять значний рівень.

Основним завданням адміністрування митних платежів на сучасному етапі є проведення збору митних платежів та виокремлення головних шляхів покращення ефективності діяльності митних органів. В цілому поняття адміністрування митних платежів включає в себе визначення головних завдань у роботі суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та митних органів, процес митного контролю та оформлення товарів на митниці та інші [1].